

Koostame üheskoos Hiiumaa arengustrateegia aastateks 2014-2020

Kõrgessaare vald ja Hiiumaa Omavalitsuste Liit kutsub üles valla elanikke, ettevõtjaid, mittetulundusühingute esindajaid ja ametnikke avalikule arutelule eesmärgiga anda sisend Hiiumaa arengustrateegiasse aastateks 2014-2020.

Hiiumaa tervikliku arengustrateegia 2014-2020 koostamise initsiaatoriks on Hiiumaa Omavalitsuste Liit (HOL), Hiiumaa Ettevõtjate Liit (HEL) ja Hiiu Maavalitsus (HMV). Strateegia koostamise protsess viiakse ellu koostöös Sihtasutusega Tuuru. HOL palkas esialgu selle aasta lõpuni tööd koordineerima konsultandi, Aivi Telviku.

Nagu Ivo Eesmaa on öelnud strateegia koostamise koosolekul, et strateegia tehakse selleks, et leppida kokku, KUHU POOLE minema hakata. On erinevaid teid: kas tahame, et tuleme ise toime või et riik peaks meid üleval? Mõistlik oleks teha strateegia nendes valdkondades, kus MEIE saame teha otsuseid. Võimalusi on erinevaid ja kõik sõltub sellest, mida me tahame. Strateegiat alustatakse VISIOONI arutelust. Ühiskondlikud huvid on tegelikult meie kõigi isiklikud huvid. Samuti on oluline elukeskkonna kaardistamine, kuna ümbritsev olukord mõjutab meid selles, millest me üldse unistada saame.

30. oktoobril on kavas läbi viia veel üks strateegia koostamise alane koolitus Rivo Noorkõivu juhtimisel Käinas, kuhu oodatakse eelkõige kohalike omavalitsuste ametnikke, allasutuste juhte ja maavalitsuse ametnikke, et suurendada strateegia koostajate kandepinda.

Meile kõigile jõudu ja edu ühisteks jõupingutusteks, et septembris 2013 oleks hiidlastel laual kogu saarelu hõlmav ühtne strateegia!

Lugupidamisega,
Jaanus Valk,
Kõrgessaare vallavanem, HOL esimees

Kutse avalikule arutelule 15. oktoobril kell 16.00 Kõrgessaare Tervisemajas

Ootame Kõrgessaare valla elanikke, ettevõtjaid, mittetulundusühingute esindajaid ja ametnikke 15. oktoobril 2012 algusega kell 16 Kõrgessaare Tervisemajas, Tööstuse tee 25, et arutada Hiiumaa arenguid täna ja tulevikus eesmärgiga anda sisend Hiiumaa arengustrateegiasse aastateks 2014-2020.

Arutleme teemal, mida peame olema saavutanud aastaks 2020, et Hiiumaa oleks edukas (objektid, tegevused). Mis on tänased saare nõrkused ja puudused ning mis on hästi.

Seisame uue Euroopa Liidu eelarve planeerimise lävepakul ning selleks on vaja kujundada ka saare tervikarengut hõlmav strateegia.

Strateegia koostamise protsess viiakse ellu koostöös Sihtasutusega Tuuru.

Jaanus Valk
HOL-i esimees

KÕRGESSAARE VABA AJA KESKUSE ringid ja treeningrühmad 2012-2013

info telefonidel: 4693134 ja 5055732

Saalihoki – E, K kell 18.00 ja R kell 17.00;
juhendaja Teet Kivisilla (5284412)

Võrkpall – T, N kell 17.00

Juhendaja Anneli Mauer (53972242)

Korvpall – E, K, kell 17.00-18.00 ja
R kell 16.00-17.00

Ungurulust rahvatants – E, K kell 19.00

Juhendaja Helgi Taelma (5234649)

Rahvatantsu õpilasarühm –

K kell 18.00;

Juhendaja Helgi Taelma (5234649)

Tennis – mänguajad E, T, K, N kell 20.00-21.30

Tantsu- ja liikumisrühmad – T, N kell 20.00

Juhendaja Stella Suitso.

Kunstiringid – T kell 16.00 (nooremad I rühm) ja

kell 17.00 (nooremad II rühm); N kell 16.00

(vanemad). Juhendaja Katrin Laan (53585830)

Kokandusring – T kell 16.00 I-VI klass ja N kell
16.00 V-IX klass.

Juhendaja Marje Laanejõe.

Lastekoor – E kell 15.00

Juhendaja Aave Kark (5233773)

Jalgpall – E, K kell 15.30

Jõusaal avatud:

E, T, K, N 16.00- 20.00,

R 16.00- 19.00

Lisaks võimalik mängida lauatennist.

Algamas on uus hooaeg Kõrgessaare Vaba Aja Keskuse ringide ja treeningrühmade töös.

Saalihoki- (juhendaja Teet Kivisilla) ja võrkpallitreeningud (juhendaja Anneli Mauer) juba käivad. Väga ootaks trenni uusi saalihokihuvilisi poisse, sest võistkondliku spordialana vajame piisavat hulka mängijaid, et ka noorte võistkond võistlusteks välja panna. Loomulikult ootab uusi huvilisi ka võrkpalli treeningrühm.

Valitsejamas on oma toimetamisi alustanud kokandusring Marje Laanejõe juhendamisel. Teadmiste ja oskuste omandamine käib kokandusringis kahes vanuserühmas (1.- 4. klassi ja 5.- 9. klassi õpilased).

Ungurulust alustab 24. septembril. Tantsuõpetaja Helgi Taelma soovib, et ka õpilasarühm uue hoo sisse saaks. Nii et noored tantsuhuvilised on väga oodatud.

Kunstiringid alustavad Katrin Laane juhendamisel 1. oktoobril ja tegevus toimub kolmes erinevas vanuserühmas.

Stella Suitso juhendatav tantsu- ja liikumisrühm alustab veidi hiljem – 1. novembrist.

Väga tublid ja toimekad on ka VAK-i lastekoori lauljad eesotsas juhendaja Aave Kargiga.

Möödunud hooajal toimusid sügislavisel perioodil ka jalgpallitreeningud, praeguse info põhjal jätkub jalgpalliõpetus ka sel sügisel, siis kui ilmad enam väljas treenida ei luba.

Lisaks on kõigil huvilistel võimalus Tervisemajas korvpalli ja lauatennist mängida. Ajad on graafikus ära märgitud ka tenniselõppudele. Ja loomulikult on argipäeviti avatud ka jõusaal.

Ootame vallarahvast osa võtma meie ringide ja treeningrühmade tööst.

Lisainfot võib küsida telefonil 5055732 – Artur.

SÜNDIS UUS VALLAKODANIK

MERIBEL KÄÄR

Õnnitleme septembrikuu eakaid sünnipäevalapsi ja juubilare!

LAINE KRUISE

AINO SAMM

EHA VAKKER

ÕILME SUPMANN

ÄRNI JÕHVIK

LINDA NIGUL

LEIDA RÖMMEL

VÄINO AUN

KALLE VIIN

VALVE RAIDE

TÖNU ÕNNEPALU

ATS KÄÄR

Noortekeskuse tegemisi

Konkursi „Noorte konkurentsivõime suurendamiseks ja sotsiaalse tõrjutuse vähendamiseks ühiskonnale pakutava noorsootöteenuse osutamise läbi noortekeskuste“ raames on võimalus pakkuda Kõrgessaare VAK Noortekeskusel kompleksteenust september 2012 – august 2013. Mida rahastab ESF (Euroopa Sotsiaalfond) ning toetust vahendab Eesti Noorsootöö Keskus. Kompleksteenuse sisaldab huviringi, NAFi (Noortekeskuse kogukonna arengut toetavate noortealgatuste fond) ning tööelu ja ametite tutvustamist. Kokandusring on tegutsenud juba 2 nädalat, huvi selle vastu on nii suur, et ring on toimumas kahes grupis. Ringijuhendaja on Marje Laanejõe. Noortel on võimalus NAFist raha taotleda oma ideede teostamiseks vähemalt 4 korda aastas ning esimene voor on juba avatud! Tööelu ja ametite tutvustamisel teeme koostööd Kärdla ANKI ja HUPSiiga, ning esimene õppereis Haapsalu Kärdla ÜG ja Lauka PK 9. klassi õpilastele saab toimuma 7. novembril. Toimunud on juba väike NAF projektikirjutamise koolitus Lauka Põhikoolis 8.-9. klasside õpilastele.

4.-5. oktoober on toimumas Kärdla kultuurikeskuses konverents "Märka noorsootööd", esimene päev on mõeldud noorsootöötajatele, teine noortele ning millest me kindlasti osa võtame! Jääme ka huviga ootama lõbusaid pühapäevi Emmaste ANKis, millest saab Superkeskus ehk "Eesti otsib superstaari" staap.

Kõrgessaare VAK Noortekeskus

Vallavolikogu istung

14. SEPTEMBER

Kõrgessaare valla arengukava 2012 – 2020 vastuvõtmine. Võeti vastu Kõrgessaare valla arengukava aastateks 2012-2020.

Vallavalitsuse istungid

30. AUGUST

Toimetulekutoetus.

Lubada välja maksta augustikuu toimetulekutoetus 9 taotlejale summas 1081 eurot ja 30 senti.

Raha eraldamine omafinantseerimise fondist.

Eraldada lasteaed Vigri projekti „Metsamaailma avastama“ kaasfinantseeringuks 200 eurot. Eraldada projekti „Hiiumaa sadamate voldik“ omafinantseeringuks 74,80 eurot.

Eraldada Hiiumaa maraton MTÜ projekti kaasfinantseeringuks 150 eurot.

Raha eraldamine reservfondist.

Eraldada reservfondist Kõrgessaare Tervisemaja valveseadmetiku paigalduseks 252,70 eurot.

Põhivara arvelevõtmine.

Võtta arvele Tervisemaja katuse ja küttesüsteemide renoveerimine summas 58612,55 eurot, amortisatsiooninormiga 5% aastas.

Kinnisasja jagamine.

Nõustuda Kalana külas Kaplisääre maaüksuse jagamisega Kaplisääre ja Rannaääre maaüksuseks.

Kirjaliku nõusoleku väljastamine ehitise tehnosüsteemide muutmiseks.

Väljastada kirjalik nõusolek Lauka küla Käina tee 27 maaüksusel paikneva koolimaja tehnosüsteemide muutmiseks.

Kasutusloa väljastamine elektriühenduse rajamisel.

Väljastada kasutusloa Suureranna küla Andru maaüksuse elektrivarustuse rajamisel.

Ehitusloa väljastamine hoone laiendamiseks.

Väljastada ehitusloa jahimaja laiendamiseks Napi küla Kaalumaja maaüksusel.

Ehitusloa väljastamine elektriühenduse rajamiseks.

Väljastada ehitusloa Pihla küla Juhani maaüksusel elektrivarustuse rajamiseks.

Ehitusloa väljastamine tehnosüsteemide rajamiseks.

Väljastada ehitusloa soojatorustiku rekonstrueerimiseks Lauka küla Käina tee 27,

12115 Kõrgessaare-Hüti-Puski tee ja Käina tee 38 maaüksustel.

Ehitusloa väljastamine alajaama rekonstrueerimiseks.

Väljastada ehitusloa Kõrgessaare aleviku Kõrgessaare sadama alajaama rekonstrueerimiseks.

Riigihange 136350

Tunnistada edukaks AS SEB Pank pakumuse kui madalaima hinnaga pakumuse.

Sõlmida AS-iga SEB Pank leping investeerimislaenu võtmiseks vastavalt hankedokumentides esitatud tingimustele hankelepingu täitmise tahtajaga 20.11.2020.

7. SEPTEMBER

Hooldajatoetuse maksmine.

Lubada välja maksta septembrikuu hooldajatoetus 18 isiku hooldajale summas 317 eurot.

Euroopa Liidu toiduabi jagamine puudustkannatavatele isikutele.

Euroopa Liidu toiduabi jagatakse isikutele, kelle tegelik elukoht on Kõrgessaare vald.

Euroopa Liidu toiduabi jagatakse enim puudust kannatavate isikute vahel:

- 1) toimetulekutoetuse saajad;
- 2) töötud;
- 3) üksikvanemaga pered;
- 4) paljulapselised pered;
- 5) töövõimetuspensionärid;
- 6) ajutiste toimetulekuraskustega isikud;
- 7) puudega inimesed;
- 8) vähekindlustatud üksikud pensionärid;
- 9) isikud, kellele osutatakse vältimatut sotsiaalabi.

Ühe inimese kohta on ettenähtud kuni:

- 1) 10 kg jahu;
 - 2) 10 kg mannat;
 - 3) 2 pudelit toiduõli.
 4. Toiduabi jagab ja jagamise üle peab arvestust lastekaitse- ja peretööspetsialist Larissa Babõnina.
 5. Korraldust rakendatakse teatavastegemisest **Tehnorajatisse püstitamise ja talumise kokkuleppe sõlmimine.** Nõustuda Kõrgessaare valla kohaliku maantee Pihla küla teise maaüksuse koormamisega isikliku kasutusõigusega Elektrilevi OÜ kasuks. Isikliku kasutusõiguse sisuks on 0,4 kV pingega ca 17 m² kaitseseadme maakaabelliini paigaldamine vastavalt lisatud asendiplaanile.
- Kinnisasja jagamine.**
Nõustuda Puski külas Kubjamaa kinnistu jagamisega Kubjamaa ja Kubjametsa maaüksuseks.

Detailplaneeringute teated

Kõrgessaare Vallavalitsuse 30.august 2012 korraldusega nr 196 algatati Kõrgessaare aleviku Tööstuse tee 13 maaüksuse detailplaneeringu koostamine. Detailplaneeringu eesmärgiks on olemasoleva maaüksuse jaotamine ning ehitusõiguse määramine elamu ja abihoonete püstitamiseks. Valla üldplaneering on planeeritava maa-ala juhtfunktsiooniks määratud osaliselt elamumaa ja osaliselt juhtfunktsiooni ei ole, millest lähtuvalt saab kavandatud tegevust lugeda üldplaneeringujärgseks ning puudub vajadus keskkonnamõju strateegilise hindamise läbiviimiseks.

Vallavolikogu õigusaktide eelnõud, vastuvõetud vallavalitsuse korraldused ja määrused ning vallavolikogu otsused ja määrused on avalikustatud valla kodulehel www.korgessaare.ee

Euroopa Liidu toiduabi

Neljapäeval, 23. augustil saabus Euroopa toiduabi **teine osa**: jahu, manna ja toiduõli. Toiduabi on mõeldud toimetulekutoetust saavatele peredele, töötutele, üksikvanemaga peredele, paljulapseliste peredele, töövõimetuspensionäridele, ajutiste toimetulekuraskustega isikutele, vähekindlustatud üksikutele pensionäridele ja puudega inimestele. Toiduabi jagamisega tegeleb Larissa Babõnina.

Toiduabi jagamine toimub Kõrgessaare vallamajas

25. septembril (teisipäeval) kella 13.00-15.00
27. septembril (neljapäeval) kella 13.00-16.00
02. oktoobril (teisipäeval) kella 13.00-15.00
03. oktoobril (kolmapäeval) kella 13.00-15.00

Telefon 4622493 või 5064565.

Tarbijakaitseamet hoiatab

Tarbijakaitseamet hoiatab ettevõtete Veekvaliteet OÜ ja Kvaliteetvesi OÜ eest. Ettevõtte tegelevad veepuhastussüsteemide koduüksuse ühikuga ja püüavad tarbijate eluruumides siseneda erinevatel ettekäanel, näiteks kraanivee kvaliteedi kontrollimiseks. Seejärel pakutakse aga veefiltri, puhastussüsteemi paigaldamist, mis maksab sadu eurosid. Kuigi koduüksuse ühik puhul annab seadus tarbijatele õiguse lepingu üle rahulikult järele mõelda ja sellest 14 päeva jooksul ilma põhjendusi esitamata taganeda, võib nimetatud firmade puhul kaubast loobumine ja makstud raha tagasisaamine osutada keeruliseks protsessiks.

Kui teil ei ole ühest soovi Veekvaliteet OÜ ja Kvaliteetvesi OÜ tooteid osta, keelduge esitlusest kindlalt ning ärge laske ettevõtete esindajaid oma eluruumidesse!

Tarbijakaitseameti nõuandetelefon: 1330 või 6 201 707, info@tarbijakaitseamet.ee

Lauka Päevakeskuse teated

27.septembril:

- **kell 13.00 eakate ja päevakeskuse noorte koosviibimine** Laukal seltsimajas: õnnitleme sünnipäevalapsi. Transport: 12.30 Pihla, Rootsi; 12.45 Viskoosa
- **kell 14.30 kõigile asjast huvitatuile infotund teemal „Hiina klassikaline massaaž/ akupressuur“**, tuleb rääkima massöör Silvi Varg ja annab praktilisi näpunäiteid eneseabiks

5.oktoobril toimub väljasõit Tallinna Salme

Kultuurikeskuses toimuvale **üle-eestilisele eakate festivalile**, väljasõidu korraldajaks Hiiumaa Pensionäride Ühendus.

Osalemiseks registreeri end hiljemalt 28.septembriks päevakeskuse telef 4693712, 53339472 (Heli)

- osalustasu üritusest 5 eurot (kogutakse bussis)
- minnakse 6.30 praamiga, tullakse 20.00 praamiga (2 bussi), meie vallast alustab buss sõitu marsruudil:
5.00 Villamaa, Paope
5.10 Viskoosa, Lauka
5.30 Kärkla

10.oktoobril alates kell 8.00 JUUKSUR, eelnev registr. Sirje Vaku telef. 4631297; 56662317

Eelteade!

Alates 6.novembrist kuni detsembri keskpaigani Laukal, päevakeskuse ruumides **teisipäeviti ja neljapäeviti hiina klassikaline massaaž/ akupressuur, massöör Silvi Varg**, soovijail kindlasti teada anda hiljemalt 15 oktoobriks päevakeskuse telef.4693712; 53339472 – Heli, sest olenevalt registreerunute arvust on võimalik massaažiga alustada ka oktoobri lõpust

KÕRGESSAARE VALLA TEATAJA

Omaavalitsuse infoleht
Toimetaja Tarvo Malk
Telefon: 4622487; 5200908
e-mail: tarvomalk@gmail.com

Näpunäiteid ohutuks liiklemiseks kooliteel

Alanud uus kooliaasta toob teedele, tänavatele rohkesti koolilapsi ja taas on käes aeg meeldetuletusteks liikluses valitsevatest ohudest. Oleks ilus, kui koolilaps juba enne kooli algust koos vanematega vaataks üle ja tuletaks meelde põhilised jalakäija liiklusreeglid:

- peatu enne sõidutee ületamist.
- teed ületades, ei torma vaid ületa sõidutee rahulikult, veendudes, et ei tule sõidukeid.
- enne ülekäigurada peatu ja veendu, et tee on vaba.
- väljudes bussist ei ületa sõiduteed mitte bussi tagant vaid oota kui buss on ära sõitnud ja sõidutee on ületamiseks ohutu.
- ära unusta pimedal ajal kanda helkurit.

Kehtiv liikluseadus kohustab pimedal ajal ja halva nähtavusega teelõigul kandma helkurit või valgusallikat ka valgustatud asulateel liigeldes. Lapsega, kes alles esimest aastast hakkab käima kooliteed, oleks kõige õigem see koos lapsevanemaga enne kooliaasta algust mõned korrad läbi käia, et koos leida kõige ohutum ja lühem tee koolini või bussipeatuseni, et vältida ohtlikke olukordi liikluses.

Lapsed, kes käivad koolis jalgratase, pisimopeedide ja mopeedidega, osalevad liikluses juhina ja peaksid olema eriti tähelepanelikud kuna suuremad ja tugevamad ei pruugi alati neid märgata. Enne last jalgrattaga ja pisimopeediga, liiklusesse lubamist veenduge lugupeetud lapsevanemad, et lapse liiklusvahend oleks tehniliselt korras.

Jalgrattal ja pisimopeedil peavad olema:

- töökorras pidurid ja signaalkell
- ees valge ja taga punane ning vähemalt ühe ratta mõlemal küljel kollane või valge helkur
- jalgrattal ja pisimopeedil peavad pimedal ajal või halva nähtavuse korral sõites ees valge ja taga punane tuli
- pisimopeed peab vastama tehnonõuetele.

Pisimopeed liikluseaduse mõistes on vähemalt

kahe rattaline sõiduk, mille suurim kasulik võimsus sisepelemismootori korral või mille suurim püsi-nimivõimsus elektrimootori korral ei ületa ühte kilovatti ja valmistajakiirus ei ületa 25 kilomeetrit tunnis.

Jalgratast võib sõiduteel iseseisvalt juhtida vähemalt 10-aastane isik, kes on läbinud jalgratturi koolituse ja 10-15-aastaselt isikul peab sõiduteel kaasas olema sellekohane juhuluba.

Pisimopeedi võib juhtida vähemalt 14-aastane isik ja 14-15-aastaselt pisimopeedijuhil peab kaasas olema jalgratturi juhuluba.

Panen siinkohal lastevanematele südamele, et kontrolliiksitate kas laps on juhiloa ikka kaasas võtnud, kuna praktika on näidanud, et seda millegipärast ei taheta teha.

Jalgrattaga ja pisimopeediga sõiduteel sõites peavad alla 16-aastased lapsed kandma kinnirihmatud jalgratturi kiivrit.

Mopeed on liikluseaduse mõistes on kahe- või kolmerattaline mootorsõiduk, mille valmistajakiirus on üle 25, kuid mitte üle 45 kilomeetri tunnis ja mille töömaht sadesüütega sisepelemismootori korral ei ületa 50 kuupsentimeetrit või muu sisepelemismootori korral suurim kasulik võimsus ei ületa nelja kilovatti või mille suurim püsi-nimivõimsus elektrimootori korral on üle 0,25 kilovatti, kuid ei ületa nelja kilovatti.

Mopeedi võib juhtida isik kes on saanud 14-aastaseks omab AM-kategooria mootorsõiduki juhtimisõigust, mille saamiseks tuleb läbida vastav koolitus ja sooritada eksamid liiklusregistri büroos.

Mopeedijuht ja mopeedil sõitja peavad kandma kinnirihmatud motokiivrit.

Uue liikluseaduse kohaselt peab mopeed olema registreeritud ja sellel peavad olema riiklikud registreerimismärgid. Samuti peab mopeed vastama kehtestatud tehnonõuetele ja omama liikluskindlustust.

Vanemad, kes sõidutavad lapsi kooli autodega

tehti, saab näha. Ehk ka kätt proovida. (Ain Jepišov)

* Valmistame värvilisi kotle. (Heli Hahndorf)

* Keedame muldvärve (Viktor Tammsaar)

* Heegeldame „Külakooke“ meie ühise

kaelkoogu külge (Tiina Veem)

Lõbus võistlus igale eale! Kalapüük kuival maal!

Lastele joonistuslaud, teema „Minu kodu“.

Hoidiste vahetuspunkt! Kaasa kõik purgid, mis said küll tehtud, aga on üle oma vajadust!

Vanakraami turg ehk Täika! Piiramatud võimalused – osta, müü või vaheta!

Broneeri kindlasti müügilaud! Müügikoha tasu 3€ Tel. 56480998 Ly Kaups

Punt kokku ja kohale! Siis saad sõiduraha tagasi (kütusetšekk!). Anna teada oma küla/seltsi osalusest, et teaksime lõunat keeta. Tel. 5648 7057 Ester; 5691 2640 Heli.

See on kogupere üritus, kus töö ja lõbu on käsikäes!

Gerit Kala, võistlusaladeks 60 m jooks, pallivise ja kaugushüpe.

Pendelteejooksus sai Lauka kooli kaheksaliikmeline võistkond, koosseisus **Gerit Kala, Teele Reitav, Kättriin Remmelg, Karmen Tee, Aleksander Silk, Steven Ruus, Jandre Savenkov ja Risto Püssim**, neljanda koha ning 4x100 m teatejooksus jäi meie kooli poiste võistkond samuti neljandale kohale.

Vaatamata sombusele ja vihmassele ilmale võistlesid lapsed innuga ning olid toeks ja kaasaalajateks ka teistele võistlustel osalejatele.

Tarvo Malk

peavad kindlasti enne sõitma hakkamist veenduma, et turvavööd oleks kinnitatud nii esikui tagaistmel. Turvavööd tuleb reguleerida vastavalt lapse kasvule ja vajadusel kasutada turvaistet.

Murede ja küsimustega saab piirkonnakonstaabli poole pöörduda tööpäeviti telefonitsi numbril 5126130, vastuvõtuajal neljapäeviti kell 15.00-17.00 Kõrgessaare Tööstuse tee 25. Vastuvõtuvälisel ajal helistada numbritele 4401410 või 110. Turvalist kooliteed!

Andrus Roosa
piirkonnapolitseinik

VAK kunstiringi tegemistest

Laste ja noorte kunstiringi tegutseb Kõrgessaare valitsejamaas juba alates 2004. aastast. Liikmete arv on aastate jooksul kasvanud ligikaudu 30-ni. Kui näiteks Lauka Põhikoolis on üldse kokku 76 õpilast, siis arvan, et kunstiga tegelevaid noori on märkimisväärselt suur arv.

Hea meel on tõdeda, et just meie kunstiringi liikmetest on mitmed osalenud Hiiumaa koolide vahelistel kunstiolümpiaadidel ning saanud seal auhinnalisi kohti (2012 Johanna Käär 1.koht, Agnes Saagim 2.koht, hästi teostas oma tööd ka Maria Valk). Ehk on selles pisike teene ka meie juures saadud ja täiendatud oskustel.

Oleme tegutsenud kolmes vanuserühmas. Kõige nooremad on lasteaia viimase rühma lapsed, teises grupis on 1.- 4. klassi õpilased ning kolmandas noored alates 5. klassist. Võrreldes teiste kunstiringidega on meie eelis see, et me ei keskendu mingile ühele kindlale kunstiliigile. Meil ei ole maali-, klaasi- ega saviringi. Noored saavad proovida kätt nii joonistamises, maalimises kui ka meisterdamises.

Üks, mis kindlasti lapsi järjepidevamalt tegutsemas hoiab, on võimalus osaleda talvistes ja suvistes kunstilaagrites. Seal on juhendajad mujalt Hiiumaalt ning proovida saab paljusid asju, mida oma juhendaja õpetada ei oska või puuduvad selleks vajalikud kallihinnalised seadmed, materjalid. Nii oleme kätt proovinud kiviraiduri juures marmorplaatide graveerides, teinud erinevaid savitöid, meisterdanud klaasesemeid, valmistanud erinevaid ehteid, õppinud erinevaid maalimistehnikaid (juhendajateks on olnud Märt Rannast, Ott Lambing, Silli-Mai Kütt, Anne-Ly Grab, Klaire Leigri, ja paljud teised)

Selle aasta suvises laagris kasutasime ära võimaluse teha lausa 7 erinevat tööd oma ala meistrite juhendamisel Etnobussis. Muu hulgas tegime seepi ja mesilasvahast küünlaid, valasime tina ja õppisime tegema niplispitsi. Kui algusaastatel esitlesime oma töid ühel korral, siis viimastel aastatel oleme ühel hooajal välja pannud juba kaks ülevaatenäitust. Meie eripära on ka see, et näitusel ei tee valikuid parimate hulgast, vaid esitleme kõikide laste töid.

Ja juba õige varsti alustame taas. Kel huvi ja tahtmist osaleda, jälgige reklaami.

Kunstiringide juhendaja **Katrin Laan**

Mihklipäeval, 29. septembril 2012 toimub Kärdlas, Villalao juures ja iga ilmaga

Hiiumaa IX külade päev koos

Sügislaadaga

Laat kell 10 – 16, külade päeva tegevused algavad kell 11.

Jututoad:

12:30 - 13:30 Kogume ideid, kuidas ja milliste teenuste abil külamaja ülal pidada;

14:00-15:00 Meie tootearenduskeskuse tegemistest.

15:00-16:00 Kuidas luua vabatahtlikku tegevust soodustav keskkond Hiiumaal; noored külas - kas oskame kutsuda ja kaasata ...

Töötoad:

* Noad, kirved, peitlid teravaks! (Dan Luukas)

Perenaised, võitke kaasa oma lauanoad ja peremehed puulõhkumise kirved, kõik saab teravaks tehtud!

* Vanasti oli igas külas oma sepikoda. Mis seal

Head tulemused spordivõistluselt

19. septembril osalesid Lauka kooli õpilased Kärdla staadionil toimunud Hiiumaa koolinoorte meistrivõistlustel teatejooksudes ja kergejõustiku mitmevõistluses.

6.-7. klassi poiste arvestuses saavutas kindla esikoha **Robin Niidas** (aladeks olid 60 m jooks, kaugushüpe ja kuulitõuge). Samuti tuli esikohale **Aleksander Silk**, seda siis 4.-5. klassi poiste arvestuses. Aleksandri aladeks olid 60 m jooks, pallivise ja 1000 m jooks. 4.-5. klassi tüdrukute hulgas sai tubli kolmanda koha

Teavitus Swedbankilt

Vastu tulles hiidlaste soovidele on Swedbanki kontor alates 1. septembrist esmaspäeviti tunni võrra kauem lahti.

Swedbanki Kärdla kontori uued lahtiolekuajad alates 1. septembrist 2012:

Esmaspäev 9:00 - 18:00
Teisipäev - reede 9:00 - 17:00
Laupäev ja pühapäev suletud

Kõrgessaare vald 20

Reedel, 14. septembril tähistati Vaba Aja Keskuse saalis Kõrgessaare valla 20. aastapäeva. Pidulikult aktusel tänati valla elu edendajaid, peeti meele ka endisi vallavanemaid ja praeguseid töötajaid ning vallas tegutsevaid ning meie valla inimestele tööd andvaid ettevõtjaid. Muusikalise meelelahutuse eest kandis hoolt pianist Margus Kappel – ka Kõrgessaare valla juurtega mees. Nii nagu sünnipäevadel ikka pakuti ka kohvi ja torti.

Tarvo Malk

Aktusel peetud kõnes tegi kauaaegne vallasekretär Ludmilla Träder kokkuvõtte 20 aasta jooksul vallas toimunud sündmuste ja muutuste kohta. Mõned väljavõtted vallasekretäri kõnest.

10.septembril 1992 taastati valla staatuse. Kuigi dokumendid olid vormistatud Kõrgessaare valla staatuse taastamiseks, saime esialgu Lauka valla nimetuse. Läks aega veel kuni 28.juunini 1993, kui Riigikogus lõpuks õige nimetusega Kõrgessaare valla taastas.

Kõikide dokumentide, eelkõige valla esimese põhimääruse ja arengukava koostamise taga oli meie hea kolleeg ja sõber Jaak Tursk. Tänutundes meenutame meie hulgast lahkunud Jaak Turska, Olev Valku, Jane Soobi peret, Leida Tõnismaad ja paljusid teisi häid inimesi.

Valla 20.aastane ajalugu on meie inimeste lugu. Valla inimesed on meie suurim rikkus, kõrvuti meie valla imepäraselt kauni loodusega. Iga inimene on suur väärtus, on ta laps, tööinimene või juba eakas. Igaüks annab oma panuse valla igapäevaellu. Iga kodanik värib tunnustuse ja lugupidamise, kas ta elab külas metsade keskel või valla keskus.

Paljud pered kaunistavad oma kodusid. Nii tore, kui satud kaugele metsakülla ja korraga märkad hoolitsetud koduõue ja muru on niidetud lausa külategi välja.

Eriti kaunita kodude pererahvas on kutsutud presidendi vastuvõtule. Ootaks, et külaseltsid ja naabriinimesed oleks märkajate ja tunnustamiseks esitajate hulgas aktiivsemad.

Valla ettevõtlusse on tulnud uusi tegijaid, mitmed neist on vallavolikogu liikmed, kes on iseendale ja teistele tööandjad – Endel Evert ja Siim Rätsep Kalanas, Mati Kiivit Suurerannas, Ivo Mänd on iseendale tööandjaks oma vigursaagimise meisterlikkusega. Suurepärase, et on ettevõtlikke inimesi, kes tegevad põllumajandusega, nagu Indrek Sammal, Jüri Hiis, Mati Eelma, Valdis Laid, Ado Alliksoo, Kalle Nigul, Linda Kark, Tiina Kattel jt. Mõni aasta tagasi tähistasime talupidajate päeva Mihkli muuseumi õuel, siis oli lüpsilehmapidajaid 50, tänaseks päevaks on oma lehma piim kolmes majapidamises- perekond Korell Kiduspe külas, perekond Laid Paope külas ja Ants Filippov Reigi külas. Staažikatest tegijatest jätkab edukalt Pihla talu Kõpus, keda on tunnustatud 2007. Aastal Eesti Maatoidu tiitliga. Tegusad on Randmäe puhketalu, Kalda puhketalu, Lauka saeveski jt.

Valla elanike arv on vähenenud paarisaja inimese võrra. Sellest on väga kahju. Kui aastaid tagasi oli iga mõnekümne kilomeetri tagant kauplus ja postkontor, siis kauplust pole enam Kalanas, Luidjal, Laukal, Kõrgessaares, Kidastes. Postkontorid on suletud. Suletud on Lauka lasteaed, Lauka kauplus-tankla, Kõrgessaare Algkool, lihakombinaat, kalatehas. Aeg on muutunud. Nüüd on teised võimalused ja ettevõtmised. Paljudel tuleb tööd otsida väljaspool valda.

Lauka Põhikoolis alustasid sel õppeaastal oma kooliteed

Jakob Aron, Gustav-Eduard Jaanus, Risto Klee, Riin Lehtla, Romi Saskia Ruus, Jan Erik Sarv, Sten Sihver, Brita Valk ja Oksana Rako.
Klassijuhatajad: Luule Heiste (Laukal) ja Svetlana Reinmets (Kõpus)

Evelin Ilves: Lauka põhikooli koolitoit on eeskujuks kõikidele Eesti lasteasutustele

11.septembril kohtus Evelin Ilves Lauka kooliperega ning arutas Lääne-Eesti LEADER koostööprojekti eestvedajatega kohaliku toidu jõudmise võimalusi lasteasutustesse.

"Lauka põhikool, kes valmistab õpilastele koolitoitu Hiiumaa kohalikelt talupidajateelt ostetud värskest ja tervislikust toorainest, on eeskujuks kõikidele teistele lasteasutustele Eestis. Tänu selle eest kuulub kahtlemata kooli kokale, Aimi Aromatovale, kes on võtnud oma südameasjaks pakkuda lastele head ja kodukohast pärit toitu," ütles Evelin Ilves.

Evelin Ilves kohtus Hiiumaal ka Lääne-Eesti LEADER koostööprogrammi eestvedajate Ly Kaupsi ja Reet Kokovkiniga ning LEADER tegevusgruppide esindajatega Inglismaalt ja Prantsusmaalt. Koostööprojekt Hiiumaa, Saaremaa ja Läänemaa LEADER tegevusgruppide toel algas 2011. aastal, kui kutsuti kokku koolide ja lasteaedade kokad, et koos selgusele jõuda kohaliku toidu jõudmise võimalustes lasteasutustesse.

Nüüd jätkub koostöö juba rahvusvahelise projekti "Growing Gastronauts" kaudu. Projekti käigus uuritakse Inglismaa ja Prantsusmaa LEADER tegevusgruppidega lühikesel tarneketi rakendamise võimalusi igal maal eraldi, et vahetada tootjate ja töötajate kogemusi ning õppida üksteiselt. Teiseks suunaks on õpetada lastele, kus toit kasvab ja kuidas ise head sööki valmistada.

Evelin Ilvese sõnul on enamasti vaja tahet ja julgust, et midagi oma töös ja elus paremaks muuta. *"Sellised inimesed nagu Aimi Aromatova suudavad inspireerida kindlasti paljusid - nii Hiiumaal, Mandri-Eestis kui ka Inglismaal ja Prantsusmaal,"* lisas Evelin Ilves.

Vabariigi Presidendi Kantselei avalike suhete osakond

Tänuõnad suvesündmuste korraldajatele

***Jaanituled** toimusid mitmes külas, kus inimesed ühiselt õhtut vedades, endale, sõpradele ja külalistele mõnusa koosviibimise korraldasid. Lauka näitemängutrupp mõtleb igal aastal välja uue etenduse. Tänu ja uut inspiratsiooni jaanitulede korraldamisel.

***Külapäevad** ilmestasid meie seltsielu tänavu Suurerannas ja Heigi-Kurisu-Metsaküla kandis. Ühine ettevõtmine liidab ja tugevdab kogukonda. Tänu korraldajatele ja et ikka jätkuks uusi ideid külaelu edendamisel.

***Uusi** esinemispaiku on leidnud meie teatriinimesed. Lavastusi Kalana sadamas, Reigi pastoraadis, majakates külastasid peale vallaelanike ka Hiiumaa ja mandriinimesed. Tänu ja uute kohtumisteni erinevates esinemispaikades.

***2.juunil** toimus teine Hiiumaa maraton, mille peakorraldajaks oli MTÜ Hiiumaa maraton. Tänu sportlastele ja maratoni korraldajatele.

***Lestafest** Kõrgessaare sadamas toimus teist korda. Pidu külastas ka Eesti Mereväe patrull-laev Ristna. Tänu ürituse korraldajatele. Oleme rõõmsad jätkuva meeldiva koostöö üle laeva meeskonnaga.

***Uue** sportliku elamuse pakkusid jalgratturid Tahkuna rattakrossil 25. augustil. Tänu korraldajatele ja sitkust sportlastele.

***31.augustil** andsid muusikud Riho Sibul, Jaak Tuksam, Jaanus Nõgisto ja Erkki-Sven Tüür Kalana sadamahoones hooaja lõpu tähistamiseks kontserdi. Tänu muusikutele. Ootame uusi kontserte.

***Jättkuivad** kordaminekuid Päikeseloojangumuusika kontsertide korraldajatele.

***Tänu** Reigi kiriku ja koguduse aastapäeva läbiviijatele.

***Sel suvel** on meie vallas toimunud väga palju erinevaid üritusi. Traditsiooniliselt oli rahvarohke Kõrgessaare jaanijooks, osalejate arvu üle ei saa kurta ka tänavakorvpallivõistlused, Luidja rannavolle ja triatlon. Kõigele eelnimetatutele olid meeleolukad ja meeldejäävad sündmused ka eelöökohvik Tahkuna tuletorni juures, MTÜ Suvekooli korraldatud kinoõhtud Kõpus, ralli rahvasprint Ninametsas, muinastuledeöö ... kindlasti on neid veel ja veel.

Tänu kõigile inimestele, kes üritusi korraldanud, neil osalenud, esinejatele kaasaelanud, esinemisi nautinud ja rõõmustanud. Loodame teiega peatselt taas kohtuda.

***Kõrgessaare valla 20. sünnipäevaks** saatsid oma kodukülast pilte mitmed inimesed. Täname teid: Meeli Küttim, Tiit Rõuk, Juta Ülemaantee, Siret Lahemaa, Velli Barinov, Kalle Viin, Kulla Nabbi, Meelis Mägi, Elge Härma ja Henry Laanemäe. Kõik pildid on üleval valla kodulehel. Fotosid oma kodukülast võib saata praegugi, ikka aadressil luisa@korgessaare.ee

Lasteaed Vigri lastevanemate üldkoosolek toimub 26.09. kell 17.00

Külas dr. Tiina Mikk.
Järgnevad rühmakooosolekud, ootame aktiivset osavõttu.

metsandus.ee

**OSTAB METSAKINNISTUID JA
RAIEÕIGUST ÜLE EESTI**

info@metsandus.ee
Tel: 7430 500; 528 8784

**MANALATEELE LÄINUD
AUGUST MARKUS**